

**ТЕМА ПРОГРАМИ:
МІКРОБІОЛОГІЯ
ОСНОВНИХ
ХАРЧОВИХ
ПРОДУКТІВ**

МІКРОБІОЛОГІЯ КРОХМАЛЮ, ЦУКРУ ТА КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ

Викладач Городечна Л.Г.

ПЛАН

- ◎ 1.Мікробіологія крохмалю.
- ◎ 2.Мікробіологія цукру.
- ◎ 3.Мікробіологія кондитерських виробів.
  - ◎ 3.1 Креми.

КРОХМАЛЬ-

природній полісахарид, що є кінцевим продуктом асиміляції вуглецю рослинами, їх резервною поживною речовиною. Для зацукрування крохмалю використовують ферментні препарати, які отримують з деяких видів мікроорганізмів.

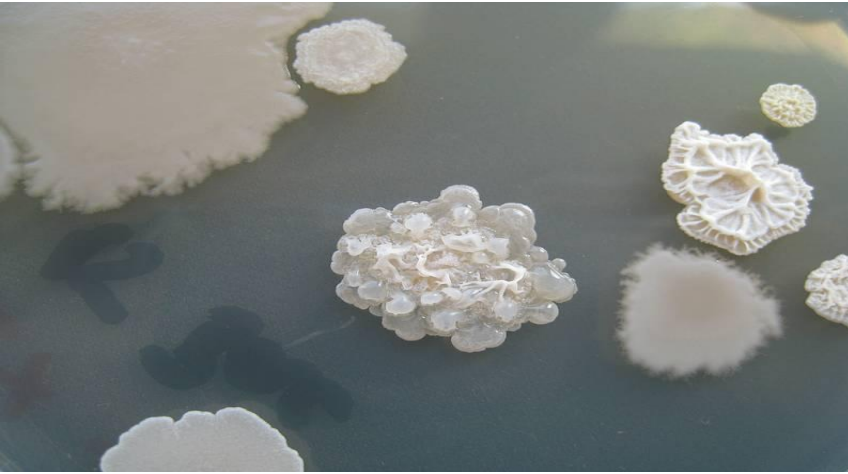

Aspergillus oryzae (плісневі гриби) - отримують ферментний препарат, який містить комплекс ферментів з високим вмістом амілази. Під дією цих ферментів крохмаль гідролізується з утворенням мальтози, незначної кількості глюкози та декстринів.

Bacillus subtilis і *Bacillus diastaticus*, які в певних умовах культивування є продуцентами бактеріальних амілаз.

Bac. subtilis, *Bac. mycoides*, *Bac. megaterium* розкладають білкові речовини картоплі й кукурудзи, утворюючи аміак, органічні кислоти, ацетон, оптовий альдегід.

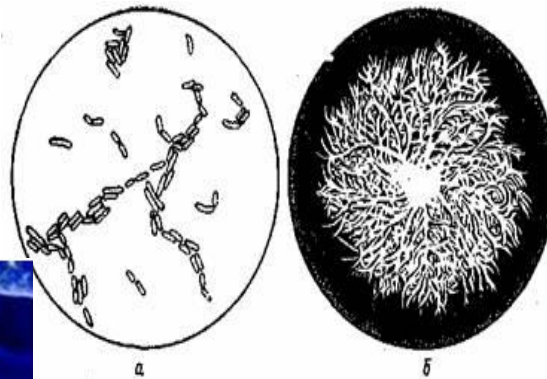
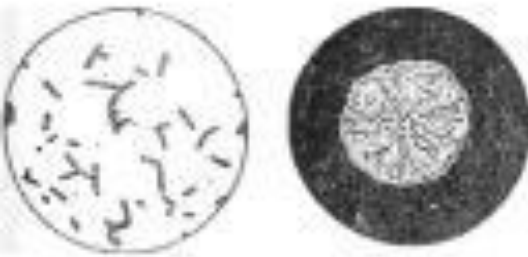

Рис. 20. *Bac. mycoides*:
а — клітки; б — колонії.

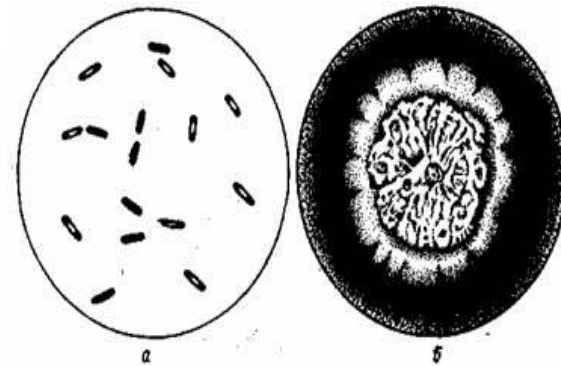

Рис. 21. *Bac. mesentericus*:
а — клітки; б — колонії.

Bac. stearotherophilus зброджують глюкозу, сахарозу, мальтозу;
порушують процес кристалізації глюкози.

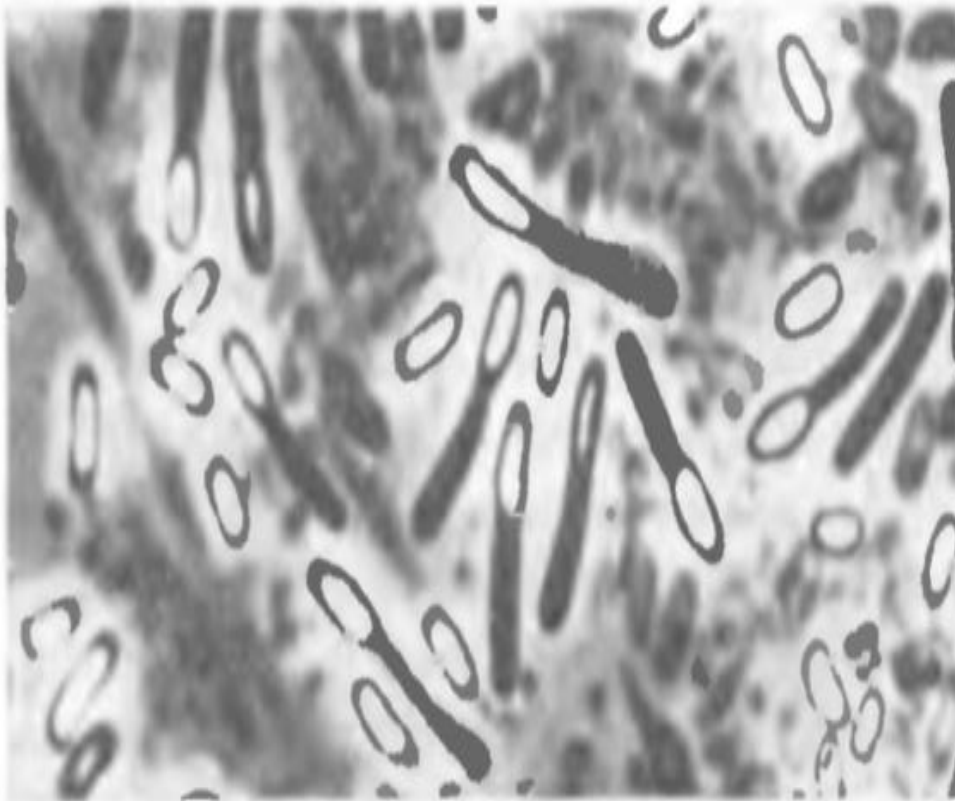

Рис. 189. Термофільна бактерія *Bac. stearotherophilus*. Увел. $\times 3000$.

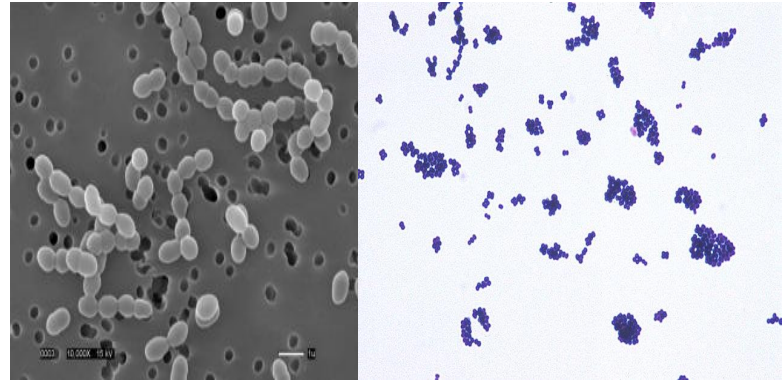
ЦУКОР-

Технологія виробництва цукру не пов'язана з діяльністю мікроорганізмів, однак наявність їх часто завдає значної шкоди, спричинюючи до втрат цукру як у сировині в період її зберігання, так і під час виробничого процесу. Готовий цукор забруднюється мікроорганізмами в процесі очищення, сушіння, пакування і зберігання.

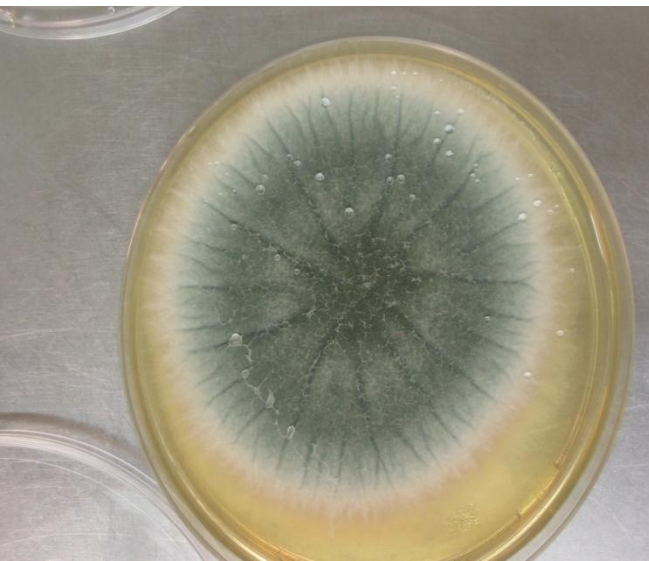

Сприятливі умови для розвитку деяких мікроорганізмів створюються під час дифузії (добуванні цукру з подрібненої сировини). У соку можуть розвиватися бактерії, що викликають полімеризацію глюкози і фруктози, осмофільні дріжджі, які спричиняють спиртове бродіння.

Vac. Leuconostoc перетворення сахарози соку у декстрин, підкислення соку, підвищення його в'язкості. Цьому сприяє зниження температури соку під час дифузії до 35...40 °С.

Aspergillus і *Penicillium* (плісневі гриби) - псують сік.

ЗАБРУДНЕННЯ ЦУКРУ МІКРООРГАНІЗМАМИ (У ПЕРЕРАХУНКУ НА 10 Г) ЗА Д. БРОНШТЕЙНОМ

Назва	Бактерії				Дріжджі	Плісені
	Загальна кількість термофілів	Анаеробні термофіли	мезофіли	термостійкі мезофіли		
Цукор на виході із сушарні	14	0	145	10	0	0
Цукор, за-тарений у мішки з тканини	120	1	425	5	24	13

МІКРОБІОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ЦУКРУ-РАФІНАДУ І ЦУКРУ-ПІСКУ

Показник	Цукор-рафінад	Цукор-пісок
Кількість мезофільних аеробних та факультативно-анаеробних мікроорганізмів, КУО в 1г, не більше	1.0×10^3	1.0×10^3
Плісневі гриби, КУО в 1г, не більше	1,0x10	1,0x10
Дріжджі, КУО в 1г, не більше	1,0x10	1,0x10
Бактерії групи кишкових паличок (коліформи)	Не допускається	Не допускається
Патогенні мікроорганізми, у тому числі бактерії роду сальмонела, в 25г	Не допускається	Не допускається

КОНДИТЕРСЬКІ ВИРОБИ-

Основним середовищем мікроорганізмів у кондитерському виробництві є сировина, менше - обладнання, апаратура, вода, повітря, персонал. Технологічний процес відбувається досить швидко і, у більшості випадків, при високій температурі.

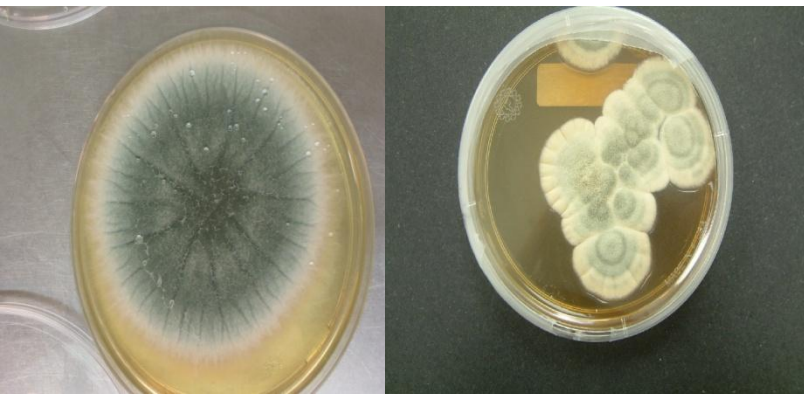

- ◎ Карамель, цукерки і шоколад мають невисоку вологість, значний вміст цукру і щільну консистенцію, що не сприяє розвитку мікроорганізмів.

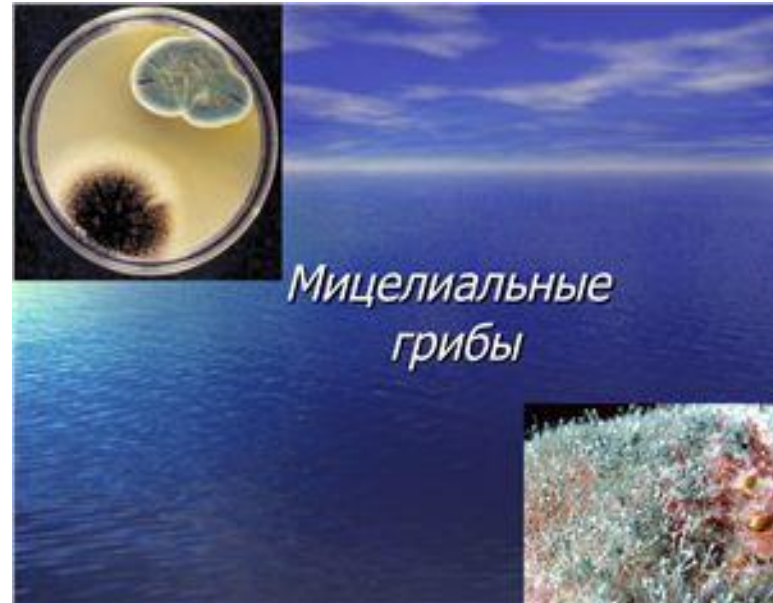
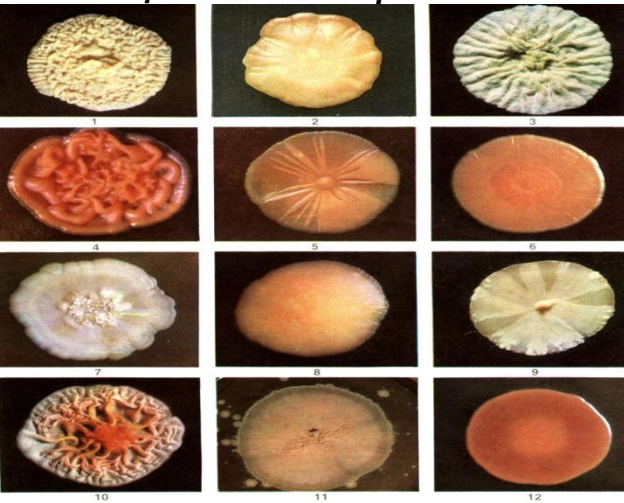
Мармелад і пастила мають досить високу вологість (22-24%), що сприяє їх швидкому псуванню.

Внаслідок розвитку осмофільних дріжджів вони розтріскуються, деформуються, змінюють смак. При зберіганні у приміщеннях з підвищеною вологістю виробу, особливо пластовий мармелад, можуть запліснявіти через розмноження на них осмофільних видів плісневих грибів родів *Aspergillus* і *Penicillium*.

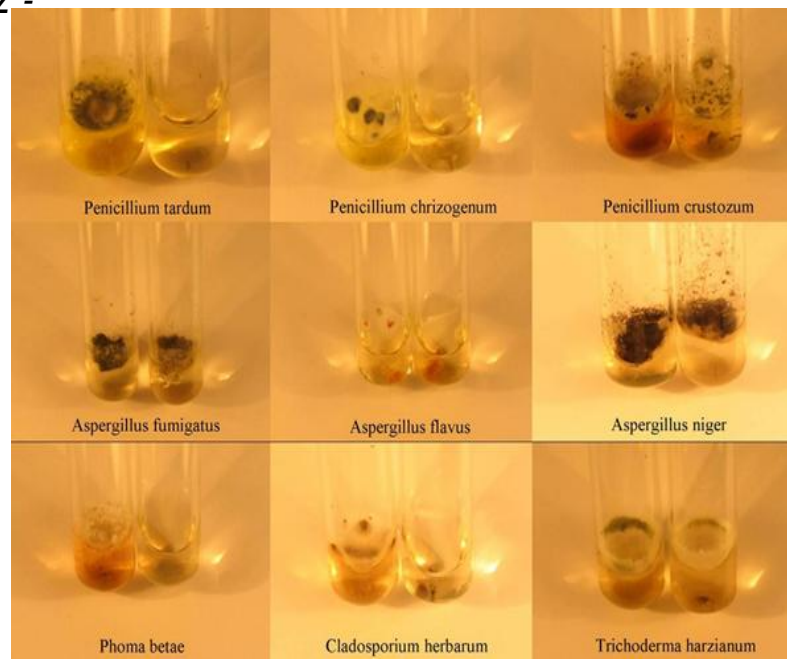
Цукерки, глазуровані шоколадом з помадною, збивальною, лікерною масами нестійкі у зберіганні, оскільки мають підвищену вологість. У результаті розвитку на них осмофільних дріжджів або газоутворювальних видів бактерій корпус цукерок вже на 3-4-й день може здуватися і розтріскуватися. Під час зберігання деяких видів карамелі з начинкою при розвитку мікроорганізмів можлива прогірклість жиру, зброджування начинки, поява неприємного смаку і запаху.

Повидло і варення можуть бродити при розвитку в них дріжджів, стійких до високих концентрацій цукру. Досить часто спостерігається пліснявіння, яке викликають міцеліальні гриби.

1 - пекарские дрожжи (*Saccharomyces cerevisiae*); 2 - мечниковия прекраснейшая (*Metschnikowia pulcherrima*); 3 - кандида земляная (*Candida humicola*); 4 - родоторула клейкая (*Rhodotorula glutinis*); 5 - родоторула красная (*R. rubra*); 6 - родоторула золотистая (*R. aurantiaca*); 7 - дебариомицес Кантарелли (*Debaryomyces cantarelli*); 8 - криптококк Лавра (*Cryptococcus laurentii*); 9 - надсония продолговатая (*Nadsonia elongata*); 10 - спороболомицес розовый (*Sporobolomyces roseus*); 11 - спороболомицес хольсатикус (*S. holsaticus*); 12 - родоспорициум диобоватум (*Rhodospiridium diobovatum*)

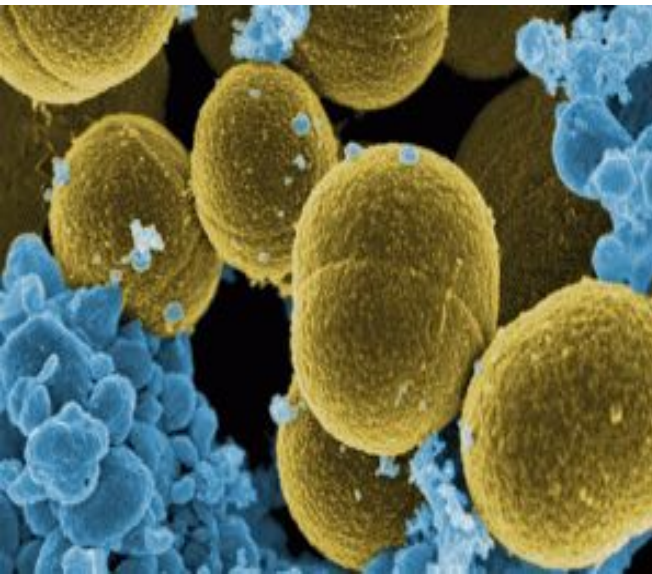
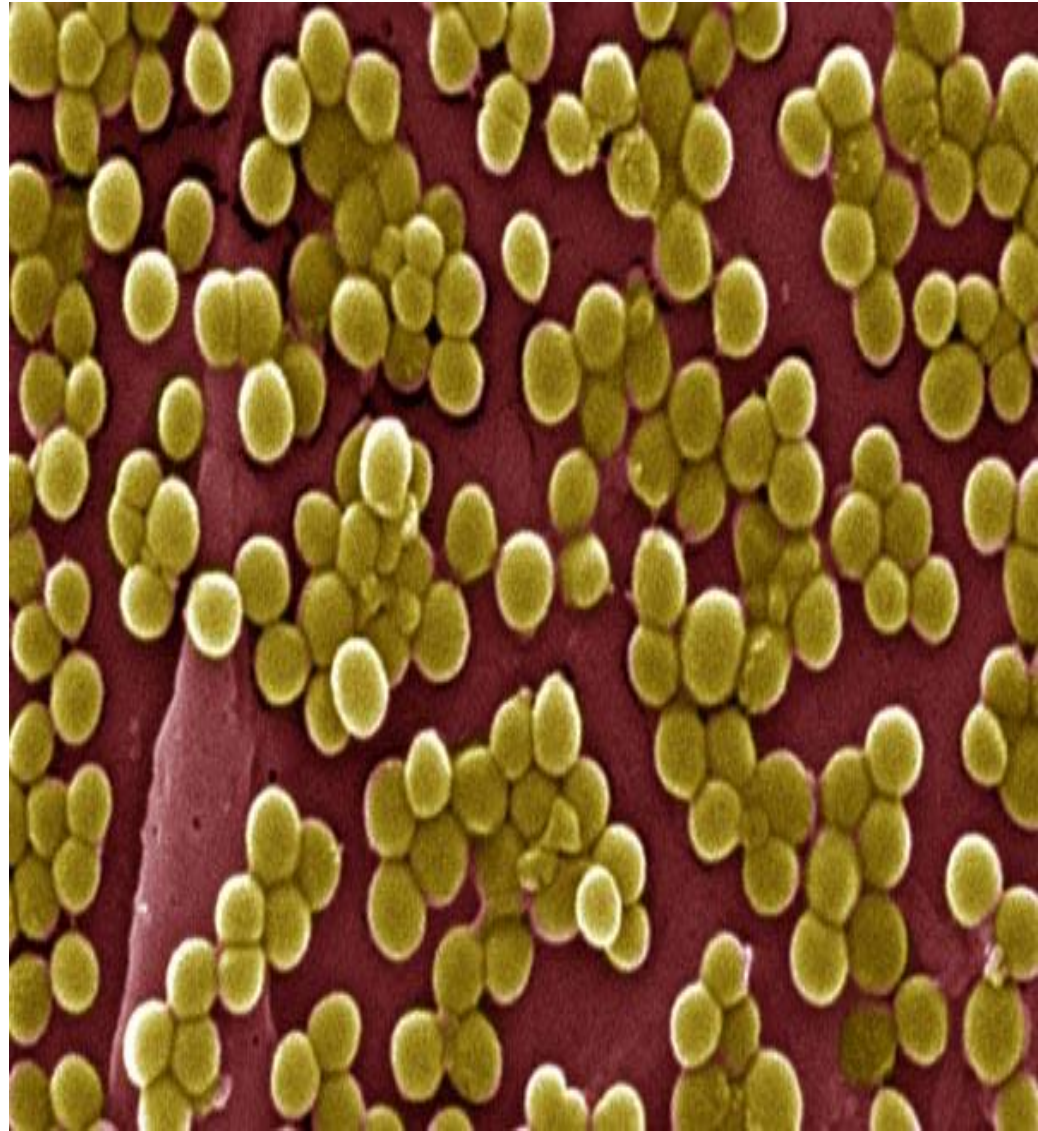
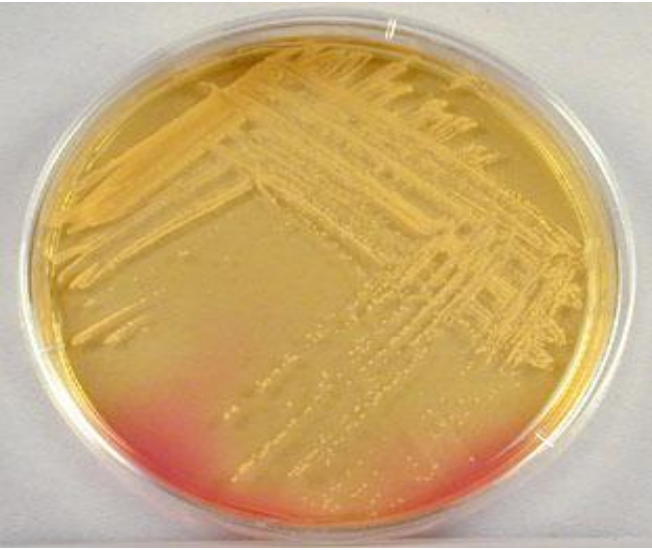
КРЕМИ-

є напівфабрикатами для виготовлення тортів і тістечок. Під час виготовлення кремів більшість мікроорганізмів, що потрапили з сировиною, з обладнання та рук персоналу, залишаються життєздатними і можуть розмножуватися у процесі зберігання виробів.

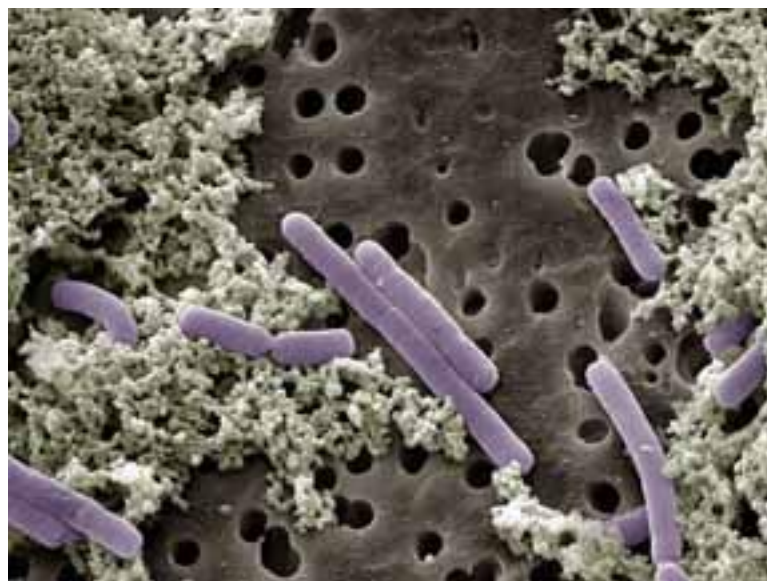
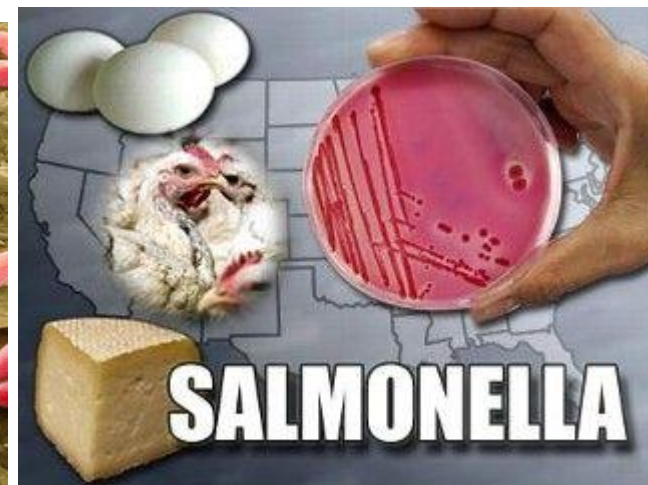

У заварному кремлі добре розвивається золотистий стафілокок, який виділяє у продукти ентеротоксин (кишкову отруту). При цьому зовнішніх ознак псування виробів, зміни їхніх органолептичних показників не виявлено. Отруєння кремовими виробами настає при вмісті клітин стафілокока в 1г крему у кількості 10^6 - 10^9 .

- З молока і вершків у креми можуть потрапити ентерококи, патогенні бактерії групи кишкової палички, що спричиняють шлунково-кишкові захворювання. Яйця водоплавної птиці можуть інфікувати крем сальмонелами, що викликають сальмонельозні харчові токсикоінфекції. Крем закисає при розмноженні у ньому молочнокислих бактерій.

МІКРОБІОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ДЕЯКИХ КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ

Назва	МАФАМ, КУО,г, Не більше	Маса продукту,г, в якій не дopusкаються		Дріжджі, КУО/г, не більше	Плісені, КУО/г, не більше
		БГКП(колі- форми)	Патогенні,в т.ч. саль- монели		
Карамель льодяемкова	5x10 ²	1,0	25	50	50
Карамель з начинкою: -помадною, лікерною, фруктово- ягідною, збивною -горіховою, шоколадно- горіховою	5x10 ²	1,0	25	50	50
	5x10 ³	0,1	25	50	50
Ірис всіх найменувань	1x10 ³	0,1	25	50	50
Драже всіх найменувань	1x10 ⁴	0,1	25	50	50

Назва	МАФАМ, КУО,г, Не більше	Маса продукту,г, в якій не допускаються		Дріжджі ,КУО/г, не більше	Плісені, КУО/г, не більше
		БГКП(колі- форми)	Патогенні,в т.ч. саль- монели		
Цукерки не- глазуровані -помадні, молочні	5x10 ³	1,0	25	10	50
-на основі праліне, типу праліне	1x10 ⁴	0,01	25	50	100
Цукерки глазуровані з корпусами:					
-помадними ,фру- ктовими ,марцепано- вими,грильяхними	1x10 ⁴	1,0	25	50	50
-молочними,збивни- ми	5x10 ⁴	0,1	25	50	50
-кремовими,на основі праліне,типу праліне	5x10 ⁴	0,01	25	50	50
Халва:					
-глазурована	1x10 ⁴	0,01	25	50	50
-неглазурована	5x10 ⁴	0,01	25	50	50

Назва	МАФАМ, КУО,г, Не більше	Маса продукту,г, в якій не допускаються		Дріжджі, КУО/г, не більше	Плісені, КУО/г, не більше
		БГКП(колі- форми)	Патогенні,в т.ч. саль- монели		
Пастила,зефір: -глазуровані -неглазуровані	5×10^3	0,1	25	50	100
	1×10^3	0,1	25	50	100
Мармелад глазурований	5×10^3	0,1	25	50	50